

Zezwolenie dla cudzoziemca

Zmiany w zakresie zatrudniania obcokrajowców w 2022 roku

Zatrudnianie cudzoziemców od 29 stycznia tego roku ma być prostsze, mniej formalistyczne oraz łatwiejsze dla pracodawców. To za sprawą ustawy z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, która wprowadza liczne zmiany w zakresie procedury zatrudnienia cudzoziemców. Przewidziano pewne usprawnienia, które mają odformalizować procedury związane z ubieganiem się o poszczególne zezwolenia. Najważniejsze zmiany w przepisach dotyczą zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Jak to będzie wyglądało w praktyce?

DR PAULINA SOŁTYS

Of counsel w Kancelarii Aliant® Krzyżowska, specjalistka z zakresu prawa pracy, szkoleniowiec, trener z zakresu prawa pracy oraz zatrudniania cudzoziemców.

psoltys@aliantlaw.pl

Z ARTYKUŁU DOWIEZ SIĘ

Jakie nowe uprawnienia zyskają cudzoziemcy?

Ile wynosi wynagrodzenie dla cudzoziemców w zakresie zezwolenia dotyczącego pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji?

Kiedy nie jest wymagane ubieganie się o nowe zezwolenie na pracę?

Cudzoziemiec, który ubiega się o zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, nie będzie już musiał mieć źródła stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu. Nie będzie również wymagane zapewnienie miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W zakresie wynagrodzenia cudzoziemca dotychczas obowiązywała zasada, zgodnie z którą jego wynagrodzenie nie mogło być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę.

Po zmianach wynagrodzenie nie będzie mogło być niższe niż minimalne – niezależnie od wymiaru czasu pracy i rodzaju stosunku prawnego stanowiącego podstawę wykonywania przez niego pracy. Ponadto zmiany w zakresie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę precyzują, że uzyskanie nowego zezwolenia nie będzie konieczne w przypadku zmiany nazwy stanowiska, na jakim cudzoziemiec wykonuje pracę, przy jednoczesnym zachowaniu zakresu jego obowiązków oraz zwiększeniu wymiaru czasu pracy przy jednoczesnym proporcjonalnym zwiększeniu wynagrodzenia.

Pewne ułatwienie przewidziano w procedurze uzyskiwania zezwolenia na pobyt i pracę, gdyż zgodnie z nowym art. 117b ustawy o cudzoziemcach wskazano podstawę prawną do tego, aby wojewoda w pierwszej kolejności załatwiał sprawy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, w których

podmiotem powierzającym wykonywanie pracy będzie przedsiębiorca prowadzący działalność o znaczeniu strategicznym dla gospodarki narodowej, który zostanie objęty wykazem ustalonym w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Oczywiście konieczne w celu zastosowania tego przepisu będzie wydanie odrębnego rozporządzenia, które ustali wykaz, jaki miałby być stosowany w praktyce.

ZEZWOLENIE W CELU POŁĄCZENIA SIĘ Z RODZINĄ

Zmiany w tym zakresie polegają głównie na dostosowaniu prawa polskiego do przepisów dyrektywy Rady 2003/86/WE z 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. UE L.2003.251.12 z 3 października 2003 r.). W związku z tym wprowadzono następujące zmiany:

1. Na podstawie art. 159 ust. 3a ustawy o cudzoziemcach ocena, czy członek rodziny mający dołączyć do cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest małoletni, będzie dokonana według stanu na dzień złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, a nie – jak dotąd – według stanu z dnia wydania decyzji w sprawie.

2. Wskutek nowej treści przepisu art. 159 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach członkiem rodziny uprawnionym do uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy będzie nie tylko wstępny w linii prostej lub osoba pełnoletnia odpowiedzialna za małoletniego zgodnie z obowiązującym prawem w Rzeczypospolitej Polskiej, gdy aktualnie uchodźca lub beneficjent ochrony uzupełniającej (do którego członek rodziny ma dołączyć) jest małoletni. Uprawnienie do uzyskania zezwolenia będzie również przysługiwało w sytuacji, gdy uchodźca lub beneficjent ochrony uzupełniającej w dniu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej był osobą małoletnią bez opieki albo następnie został pozostawiony bez opieki, zaś wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną został złożony przed upływem 6 miesięcy od dnia uzyskania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej.

Po zmianach wysokość wynagrodzenia w zakresie zezwolenia dotyczącego pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji wynosi 150 proc. kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym złożenie wniosku o udzielenie tego zezwolenia.

ZEZWOLENIE NA PRACĘ WYMAGAJĄCĄ WYSOKICH KWALIFIKACJI

Artykuł 127 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach reguluje jeden z wymogów udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji dotyczącym wysokości wynagrodzenia, jakie cudzoziemiec powinien otrzymywać. W 2021 r. nie mogło być ono niższe niż równowartość 150 proc. kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym zawarcie umowy między cudzoziemcem a podmiotem powierzającym wykonywanie pracy, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Zawarcie umowy z cudzoziemcem (jak w przykładzie 1) nastąpiłoby w 2022 r., więc odnosząc wysokość wynagrodzenia, należało wziąć pod uwagę przeciętne wynagrodzenie z roku 2021, tj. 6022,49 zł. Wartość 150 proc. to kwota 9033,74 zł. Pracodawca nie zapewnił takiego wynagrodzenia, dlatego została wydana decyzja odmowna. Biorąc pod uwagę, że postępowanie zostało wszczęte przed zmianami i zostało zakończone również przed wejściem zmian w życie, obowiązują dotychczasowe regulacje.

ZMIANY W ZAKRESIE TERMINÓW I KONTROLA

Na skutek zmian wydłużono również terminy rozpatrywania poszczególnych spraw przez wojewodów. W kwestii postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy (oraz postępowania w sprawie zmiany zezwolenia na pobyt czasowy i pracę) termin dla wojewody na załatwienie sprawy będzie wynosił 60 dni i będzie liczony od momentu, w którym nastąpi ostatnie z następujących zdarzeń (nowy przepis art. 112a ust. 2 ustawy o cudzoziemcach):

- złożenie wniosku osobiście lub następcze osobiste stawiennictwo cudzoziemca w urzędzie wojewódzkim (za wyjątkiem przypadków, w których cudzoziemiec nie jest obowiązany do osobistego stawiennictwa);
- złożenie wniosku, który nie jest obciążony brakami formalnymi lub ich uzupełnieniem;
- przedłożenie przez cudzoziemca doku-

Cudzoziemiec w lipcu 2021 r. ubiegał się o uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w związku z wykonaniem pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji. Wynagrodzenie, które miałby otrzymywać od przyszłego polskiego pracodawcy, zostało określone na kwotę 5500 zł brutto. 10 lutego 2022 r. została wydana decyzja odmawiająca wydania zezwolenia na pobyt i pracę przez wojewodę właściwego dla miejsca rozpoznania wniosku. Wymogi formalne wniosku zostały spełnione, dołączono właściwe załączniki. Dlaczego wojewoda odmówił wydania zezwolenia na pobyt i pracę w opisanej sytuacji?

mentów niezbędnych do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy lub bezskuteczny upływ terminu na ich złożenie, wyznaczonego przez wojewodę.

W przypadku postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały oraz postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej termin na załatwienie sprawy przez wojewodę wynosić będzie 6 miesięcy. Z kolei w postępowaniu odwoławczym, które są rozpatrywane przez szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, będzie wynosił 90 dni, licząc od dnia przekazania odwołania.

Należy pamiętać, że pierwszeństwo rozpatrywania wniosków o uzyskanie zezwolenie na pracę przez wojewodę będzie przysługiwało cudzoziemcom mającym wykonywać pracę u przedsiębiorców określonych w wykazie, ustalonym w drodze rozporządzenia w formie wykazu przedsiębiorców prowadzących działalność o znaczeniu strategicznym dla gospodarki narodowej, biorąc pod uwagę potrzeby gospodarki narodowej oraz przedmiot działalności przedsiębiorcy.

Organami kontroli (w kontekście cofnięcia zezwolenia na pobyt i pracę) w zakresie sposobu korzystania przez cudzoziemca z zezwolenia są:

WYDANIA NOWEGO ZEZWOLENIA NA PRACĘ NIE BĘDĄ UZASADNIAĆ PONIŻSZE OKOLICZNOŚCI:

- zmiana siedziby lub miejsca zamieszkania,
- zmiana nazwy lub formy prawnej podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi,
- przejęcie pracodawcy lub jego części przez innego pracodawcę, przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę,
- zastąpienie umowy cywilnoprawnej umową o pracę,
- zmiana nazwy stanowiska, na jakim cudzoziemiec wykonuje pracę, przy jednoczesnym zachowaniu zakresu jego obowiązków,
- zwiększenie wymiaru czasu pracy przy jednoczesnym proporcjonalnym zwiększeniu wynagrodzenia.

wojewoda – jeśli wydaje zezwolenie na pobyt i pracę, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców – jeśli był organem właściwym do wydania zezwolenia.

DŁUŻSZY OKRES WYKONYWANIA PRACY ORAZ WYNAGRODZENIE MINIMALNE

Niektóre ze zmian odnoszą się również do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Jedną z nich jest zmiana co do okresu dopuszczalnej pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wpisanego do ewidencji oświadczeń przez powiatowy urząd pracy. Należy wskazać, że do 29 stycznia 2022 r. okres wykonywania pracy na podstawie takiego oświadczenia nie może być dłuższy niż 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy. Zmiana w ustawie nowelizującej będzie polegała na tym, że okres dopuszczalnej pracy na podstawie jednego oświadczenia wydłuży się do 24 miesięcy.

Dodatkowo pracodawca zatrudniający cudzoziemca na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy musi zagwarantować mu odpowiednie wynagrodzenie, gdyż cudzoziemiec może zarabiać mniej niż inni pracownicy wykonujący pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku.

Ponadto pozostawiono obowiązek powiadomienia przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, którego oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi zostało wpisane do ewidencji oświadczeń właściwego powiatowego urzędu pracy o:

- podjęciu pracy przez cudzoziemca – ale nie najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy, a w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy określonego w ewidencji oświadczeń,
- niepodjęciu pracy przez cudzoziemca w terminie 7 dni od dnia rozpoczęcia pracy określonego w ewidencji oświadczeń.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 25 stycznia 2022 r. w sprawie wzoru oświadczenia dotyczącego powierzenia cudzoziemcowi pracy, wydane na podstawie art. 9 ust. 23 ustawy z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, ustala nowy wzór oświadczenia powierzenia cudzoziemcowi pracy.

W związku z przedłużeniem okresu wykonywania pracy na podstawie oświadczenia – również wizy wydawane w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5 ustawy o cudzoziemcach – w celu wykonywania pracy na podstawie oświadczenia, będą mogły być wydawane z okresem dopuszczalnego pobytu dłuższym niż 6 miesięcy, ponieważ uchylony zostanie regulujący dotąd to zagadnienie art. 64 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach. Oświadczenia wpisane do ewidencji oświadczeń na podstawie przepisów dotychczasowych będą mogły być przedkładane w postępowaniu w sprawie o wydanie wizy jeszcze przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 14 ust. 1 ustawy nowelizującej – zobacz przykład 2.

W takim przypadku możliwe będzie uzyskanie wizy na okres pobytu dłuższy niż 6 miesięcy, jeżeli zostanie dołączony do wniosku wizowego dodatkowe oświadczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy o wydłużeniu okresu powierzenia wykonywania pracy względem wpisanego do ewidencji oświadczeń oświadczenia (art. 14 ust. 2 ustawy nowelizującej).

WIZY WYDANE W CELACH HUMANITARNYCH

Na skutek wprowadzonej nowelizacji dodatkowo objęto cudzoziemców posiadających wizy w celu przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe, zakresem stosowania przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Oznacza to, że osoby takie będą mogły korzystać z usług rynku pracy na zasadach określonych w ustawie i w granicach określonych przez art. 1 ust. 6 i art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. szkoleń dla osób poszukujących pracy.

OBOWIĄZKI INFORMACYJNE

Cudzoziemiec przebywający w Polsce na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę ma obowiązek zawiadomić pisemnie wojewodę w terminie 15 dni roboczych o utracie pracy u któregośkolwiek z podmiotów powierzających wykonywanie pracy wymienionych w zezwoleniu.

Cudzoziemiec od 1 marca 2022 r. będzie wykonywał pracę u pracodawcy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy w maksymalnym dopuszczalnym terminie 24 miesięcy. Wiza, jaką otrzymał cudzoziemiec, obejmuje okres dopuszczalnego pobytu 6 miesięcy na terenie Polski. Czy w związku z tym cudzoziemiec będzie również uprawniony do złożenia wniosku o przedłużenie wizy?

Według ustawy obowiązek zawiadomienia będzie spełniony, jeśli cudzoziemiec w terminie 15 dni roboczych złoży wniosek o zmianę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. ● ©

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 poz. 91)
2. Ustawa z 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2021 r. poz. 2354)
3. Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 25 stycznia 2022 r. w sprawie wzoru oświadczenia dotyczącego powierzenia cudzoziemcowi pracy (Dz.U.2022.193)

Test rynku pracy

Zgodnie ze zmianami w zakresie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy test rynku pracy nie będzie wymagany w sytuacji posiadania bezpośrednio przez złożeniem wniosku lub w momencie wydawania decyzji administracyjnej zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pobyt czasowy i pracę u tego samego pracodawcy na tym samym stanowisku.